

Ärende 5

Verksamhetsplan 2005

Thorwald Nilsson (m)

Förslag till beslut

1. Avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Ge förvaltningen i uppdrag att utarbeta ett nytt förslag till verksamhetsplan med utgångspunkt i moderaternas förslag till budget och vad som anförs nedan.

Renhållningsnämnden svarar för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar åvilar staden i fråga om avfallshantering. Nämnden skall härvid tillse att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutar. Arbetet ska utgå från ett tydligt medborgar- och kundperspektiv.

För oss moderater är det av största vikt att renhållningsarbetet ges möjlighet att utvecklas mot en förståelse för såväl näringslivet som de enskilda medborgarnas behov av en fungerande och effektiv renhållningsorganisation. Att andra aktörer än de offentligt finansierade ges möjlighet att verka inom renhållningsområdet är en förutsättning för en god kvalitet i omhändertagandet av våra avfallsfraktioner. Likväl måste de enskilda medborgarnas individuella behov och krav vara ledande i utformningen av verksamheten.

Ett kommunalt verksamhetsområde som är avgiftsfinansierat måste kunna använda avgifter och taxor som styrmedel. Fokus måste dock ligga mot positiva andemeningar och ej negativa, morot framför piska. Att som vid årets taxebeslut använda taxan för att söka uppnå politiska mål är ur såväl individ- som miljöperspektiv förkastligt. Dyliga upplägg måste utgå från de enskilda individernas behov och möjligheter och inte tvärtom. Därtill måste taxeuttag och taxehöjningar bedömas utifrån andra pålagor som staden ålägger medborgarna, som skattehöjningar och avgiftshöjningar inom andra områden.

Framtidens avfallspolitik måste inriktas mot mer regionalt präglade överenskommelser och insamlingssystem. Dagens medborgare rör sig över allt större sträckor mellan arbete och hem. Därför bör såväl fasta som mer mobila system tas fram och utvecklas mot en inriktning där invånarna i syfte att säkerställa att individens behov och förutsättningar kan välja det system som passar en bäst. Informationsinsatser är mycket viktiga i sammanhanget.

Fastighetsnära källsortering är intressant och bör studeras vidare. Vi tror dock att man trots allt måste öka andelen hushållssopor som går till förbränning. Förslaget om utsortering av matavfall kommer med största sannolikhet att innebära ytterligare svårigheter för många grupper av medborgare och kan på sikt påverka inställningen till sortering av övrigt avfall.

Upphandling och kvalitet

Stadens arbete med kvalitetssäkring är helt beroende av en fungerande upphandlingsorganisation och en sund konkurrens mellan utförarna. Arbetet med att följa upp klagomål, entreprenader och avtal har som huvudsyfte att höja kvalitén på de tjänster som efterfrågas av brukaren/kunden.

Men arbetet med kvalitetsutveckling handlar även om att utveckla nya driftsformer i nära samverkan med berörda företagargorganisationer, fastighetsägare och intresseorganisationer. Exempelvis bör detta ske när frågan om insamling av organiskt material diskuteras. Här finns det stor anledning för stadens representanter att noga lyssna på de krav och önskemål som kommer från de närmast berörda aktörerna.

Informationsutbytet mellan förvaltning och brukarna måste hela tiden utvecklas vad det gäller bestämmelser och öppettider m.m. Inte minst är det viktigt att information anpassas till de olika målgrupperna som berörs av förvaltningens insatser, men också att medborgarna snabbt kan få den basinformation som berör i stort sett alla invånare i Stockholm.

Soptaxan

Moderaterna efterlyser ett taxesystem med avgifter som motsvarar den verkliga kostnaden för de utförda tjänsterna, inte ett system baserat på straffavgifter eller andra politiskt motiverade avgifter. För de fall stadens renhållningsorganisation behöver påverka medborgarnas beteende bör förvaltningen och nämnden i första hand använda morot istället för piskan, och skapa incitament för ökat inslag av enskilda initiativ istället för centrala påbud. I mån om att tydliggöra utnyttjandegraden av brännbart avfall bör man framgent studera möjligheterna till vägning av kärl och behållare.

Från våra utgångspunkter är ytterligare en taxehöjning i kombination med de rekordstora skattehöjningarna, en orättfärdig börda att lägga på hushållen. Speciellt som det finns alternativ där renhållningsnämnden inom rådande budgetramar kan lösa finansieringen av verksamheten genom att återföra fonderade medel från den centrala balanseringsfonden, som idag uppgår till mer än 30 mnkr. Pengar som också tillhör taxekollektivet efter tidigare utdebiteringar. Dessa pengar måste därför återföras verksamheten under 2005.

Majoriteten driver nu en tydlig politik som prioriterar kompostering och källsortering överordnat allt annat, medan förbränningslösningen får stryka på foten. En rad grupper har svårt för att klara krav på kompostering eller sortering och de kommer få betala ett pris för detta. Att exempelvis äldre ska tvingas få högre kostnader av den anledningen är inte acceptabelt. Staden bör istället välja en taxa som bygger på en hög servicenivå anpassad efter kundernas olika behov.

Sortering och förbränning

Dagens system med återvinningsstationer har sedan länge visat upp stora brister gällande bl.a. nedskräpning och förfulning av stadsbilden. Utöver detta är det angeläget att utveckla hanteringen så att medborgarna stimuleras att själva utföra den sortering som är nödvändig. Renhållningsnämnden har sedan tidigare till uppgift att utreda en övergång till fastighetsnära källsortering. Detta arbete bör fortsätta i nära samverkan med fastighetsägarorganisationer och materialbolag, och det arbetet har hög prioritet.

Det är alltså av central betydelse att behovet av fler lättillgängliga återvinningscentraler så snart som möjligt kan tillgodoses. För att långsiktigt bygga upp en fungerande organisation av återvinningscentraler bör förvaltningen nu koncentrera ansträngningarna och resurser till ett mindre antal centraler. Därtill bör andra lösningar studeras närmare som t ex möjligheten för privata fastighetsägare att ta hand om vissa lämpliga avfallsfraktioner för utsortering och under kanske en begränsad tidsperiod.

Förutsättningarna för att gå snabbare fram och etablera återvinningscentraler på fler platser har dock ändrats på grund av de utdragna överklagandeprocesser som vanligtvis följer på beslut om att etablera nya återvinningscentraler. Vi tror att det är av största vikt att man så långt det är möjligt bygger in närboendes synpunkter i beslutsunderlagen. Inte minst för att säkerställa en god utnyttjandegrad av den kommunala serviceinrättning som en ÅVC faktiskt är.

Lättillgängliga återvinningscentraler bör även kompletteras med mindre och närmare lösningar. Erfarenheterna från de gröna behållarna som placerats ut i bostadsområden är dock blandade. Det är viktigt att förvaltningen fortsätter att utreda om dessa behållare verkligen är en långsiktig lösning, eller om de kan ersättas av någon form av mobila lösningar såväl enligt den modell som testats i vissa delar av innerstaden med miljöfarligt avfall men även vad det gäller andra fraktioner av grovavfall. Förpackningsinsamlingens försök med mobila ÅVS är mycket intressant och bör följas upp under 2005.

Från moderaternas sida förespråkar vi en avfallshantering med förbränning i moderna anläggningar, och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida när det gäller sortering och hantering. Det är ett system som bättre motsvarar vad medborgarna vill ha av ett system för hantering av hushållsavfall. Brännbart avfall är en resurs som ska tas tillvara. Dagens förbränning av hushållssopor motsvarar nästan 50.000 kubikmeter olja per år. Vad effekten av eldning med en motsvarande andel av detta fossila bränsle skulle innebära för naturen i form av utsläpp kan de flesta människor föreställa sig.

Avfallspolitik och miljön

Dagens avfallspolitik saknar ett tydligt medborgarperspektiv.

Den politik som vänstermajoriteten prioriterar har en del märkliga inslag ur miljösynvinkel. Vad det gäller t ex återvinning måste man ta hänsyn till är transporter,

miljöeffekter av återvinningsmetoden, energivinster mellan återvinning och nyproduktion och alternativ till den energi som återvinns via söföbränning. Återvinning får aldrig bli ett självändamål. För vissa produkter lönar det sig både miljömässigt och ekonomiskt att bränna och därmed utvinna energi.

Storskalig kompostering eller rötning är inte det bästa sättet att ta tillvara hushållens matavfall. I flera kommuner i Sverige har försök med kompostering av matavfall och annan biomassa genomförts med bristfälliga resultat. Vid effektiv förbränning i avfallsvärmeverk destrueras alla mikroorganismer och nästan alla kemiska föroreningar samtidigt som avfallet utnyttjas som biobränsle för att ge bl a fjärrvärme. Den rödgröna majoritetens förslag om att stimulera kompostering i flerfamiljsfastigheter kommer därmed att försämra miljön och leda till ökade kostnader för Stockholm och dess invånare.

Återvinningsfrågorna har ett tydligt regionalt perspektiv och samordningsvinsterna med andra kommuner i regionen är troligen stora. Inom Kommunförbundet Stockholms län och RAS-kommittén pågår diskussioner om återvinningslösningar på regionnivå. Vi tror att dessa diskussioner bör ges en ökad tyngd i utformningen av den framtida avfallspolitiken.